

Workshopprogramma Landelijke dag voor Agrarische Natuurverenigingen 15-2-2012

Ronde 1 (10:50 – 11:30 uur)

Titel	Thema	Toelichting
GLB en vergroening, de wensen van Nederland en Europa <i>door Jan Gerrit Deelen (Ministerie van EL&I)</i>	Gemeenschappelijk landbouwbeleid	Vanaf 2014 treedt het nieuwe Europees Landbouwbeleid (GLB) in werking. De presentatie gaat in op de positie van Nederland ten aanzien van de wetsvoorstellen, name de vergroening. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de positie van andere Europese landen.
De 4e TBO als uitvoerder van natuur en landschapsbeheer in Limburg en Zuid-Holland <i>door Harm Kossen (LLTB) & Freek van Leeuwen (Veelzijdig Boerenland)</i>	Gebiedsbenadering	Boeren zijn lokaal belangrijk voor de sociaal economische aspecten in een gebied en voor de beleving en duurzaamheid van de omgeving. De huidige crisis hoeft daarin, ondanks bezuinigingen, niet te leiden tot een verschraling van natuur en landschap. De 4 ^e TBO zet collectief beheer in gang waarna de regio (de ANV) dit verder oppakt.
Op weg naar een Biodiversiteits+label <i>Christy Kool (Kruidenier Groep BV)</i>	Kennis & keten	In december 2011 is er een Green Deal gesloten tussen de Rijksoverheid en de Kruidenier Groep BV voor de ontwikkeling van een Biodiversiteit+ label. Dit label streeft ernaar dat boeren die een bijzondere biodiversiteitprestatie leveren, zich door het behalen van dit label aantoonbaar kunnen onderscheiden in de markt met hun "duurzaam geproduceerde producten". Deze producten vallen dan ook onder de norm die behoort tot het duurzaam inkopen beleid van de overheid, hetgeen marktkansen biedt. In 2012 zullen pilots worden gedraaid om in 2013 de eerste producten op de markt te kunnen brengen. Partners zijn: NAJK, CREM, SMK en Vogelbescherming Nederland.
Bloeiend bedrijf: akkerranden en nuttige insecten <i>door Dave Dirks (Veelzijdig Boerenland) & Merijn Bos (Louis Bolk Instituut)</i>	Agrarisch natuurbeheer buiten SNL	Bloeiend Bedrijf is een samenwerkingsverband van ruim 300 agrarische ondernemers en 17 Agrarische Natuurverenigingen. Zij werken aan het beheer van akkerranden met als doel landbouwplagen op een natuurlijke wijze te beheersen.
Kerngebieden voor weidevogels, wat brengt dat ons? <i>door Dick Melman en Alex Schotman (Alterra)</i>	Weidevogels	De gedachte groeit dat met kerngebieden meer resultaat te bereiken is. Daarom loopt er nu een studie naar de begrenzing van weidevogelkerngebieden. De onderzoekers lopen tegen vele vragen aan, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • welke criteria gebruik je voor de selectie? • welk deel van de populatie kun je veiligstellen in kerngebieden? • wie kan kerngebieden het beste beheren?
De rol van Staatsbosbeheer binnen agrarisch natuurbeheer <i>door Harry Boeschoten (SBB)</i>	TBO's en agrarisch natuurbeheer	Staatsbosbeheer wil zich meer verbinden met de omgeving, incl. de agrariërs: samen bezien wat de beste manier van handelen is. De SNL-doelstelling van de Provincie zal daarbij centraal staan. De ANV's zijn een partij waar Staatsbosbeheer vertrouwen in stelt. Bij de verpachting van gronden wordt gezocht naar nieuwe samenwerkingsvormen. Dat leidt tot experimenten in een aantal gebieden.

Ronde 2 (11:45 – 12:30 uur)

Titel	Thema	Toelichting
<p>Een nieuw GLB: Gebiedspilots als basis voor uitvoering? <i>door Sjaak Hoogendoorn (Water, Land en Dijken)</i></p>	<p>Gemeenschappelijk landbouwbeleid</p>	<p>In vier gebieden in Nederland worden pilotprojecten uitgevoerd waarin wordt gekeken hoe collectieven een rol kunnen spelen in het nieuwe GLB. In deze workshop komen vragen aan de orde welke rol dit zou kunnen zijn en wat de ANV daarvoor in huis moet hebben. Ook wordt ingegaan op de vraag wat aan de GLB-voorstellen moet veranderen om collectieven deze rol optimaal te laten spelen.</p>
<p>Economie als basis voor intersectorale samenwerking <i>door Frans van Beerendonk (ANV 't Groene Woud)</i></p>	<p>Gebiedsbenadering</p>	<p>ANV 'Het Groene Woud' wil met intersectorale samenwerking onder een gezamenlijk beeldmerk de regionale economie versterken mét verbetering van gebiedswaarden en de inkomenspositie van de ondernemer. Met de streekrekening Groene Woud wordt geld vrijgemaakt voor duurzame projecten.</p>
<p>Belang van kennis voor agrarisch natuurbeheer <i>door Geert de Snoo (Universiteit Leiden)</i></p>	<p>Kennis & keten</p>	<p>Agrariërs krijgen een steeds grotere rol bij het behoud van natuurwaarden in het landelijk gebied. Maar kunnen agrariërs dit ook? Veel soorten boerenlandvogels blijken onbekend te zijn bij agrariërs. Echter, door informatie te verstrekken kan kennis worden vergroot en daarmee ook de effectiviteit van agrarisch natuurbeheer.</p>
<p>Resultaten van het Jaar van de Boerenwaluw <i>door Jouke Altenburg (Vogelbescherming Nederland)</i></p>	<p>Agrarisch natuurbeheer buiten SNL</p>	<p>Het jaar 2011 was het Jaar van de Boerenwaluw. Door het hele land hebben ANVs, burgers en vogelaars broedende boerenwaluwen geteld en beschermingsmaatregelen uitgevoerd. De workshop kijkt terug op de eerste resultaten en blikkt vooruit naar de manier waarop iedereen in 2012 bij kan dragen aan de bescherming van deze ambassadeur van een natuurlijk erf.</p>
<p>Filmpremière: Weidevogelboerderijen, een nieuwe aanpak <i>door Hessel Agema (Skalsummer Natuurbeheer)</i></p>	<p>Weidevogels</p>	<p>Deze boeiende film laat zien hoe optimaal weidevogelbeheer heel goed kan samen gaan met een rendabele bedrijfsvoering op een modern veehouderijbedrijf. Gezondheid van de koe en grutpopulatie staan voorop.</p>
<p>TBO's en boeren samen aan de slag voor akkervogels <i>door Jacob de Bruin (Natuurmonumenten)</i></p>	<p>TBO's en agrarisch natuurbeheer</p>	<p>TBO's kunnen binnen het agrarisch natuurbeheer een belangrijke rol vervullen. Op terreinen van terreinbeheerders kan vaak zwaarder beheer worden toegepast dan op gangbare agrarische percelen. Rondom de beek de Ruiten Aa in Groningen wordt zo'n 250 ha aan akkers vogelvriendelijk beheerd. De percelen zijn eigendom van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten maar worden verpacht aan boeren. Wat levert dit op voor de natuur en de boeren?</p>

Ronde 3 (13:45 – 14:30)

Titel	Thema	Toelichting
Gebiedspilot Oost Groningen: samenwerking tussen een ANV en natuurbeschermers <i>door Henk Smith (ANOG) & Ben Koks (Stichting Werkgroep Grauwe kiekendief)</i>	Gemeenschappelijk landbouwbeleid	In Oost-Groningen wordt gekeken hoe een collectieve aanpak kan bijdragen tot een verdere verbetering van agrarisch natuurbeheer. Hiervoor werken een agrarische natuurvereniging en natuurbeschermers intensief samen. Wat voor consequenties heeft dit voor de organisatie van een collectief plan? Wat kan het nieuwe GLB opleveren voor agrarisch natuurbeheer?
Hoe nieuwe initiatieven binnen de agrarische sector de regio nieuwe impulsen geeft <i>door Hans Hoek (Veelzijdig Boerenland)</i>	Gebiedsbenadering	Agrarische ondernemers in Nederland zijn creatief en innovatief. Ook over de grens zetten agrariërs met diensten en nieuwe economische activiteiten de regio op de kaart. Maak kennis met een reeks succesvolle praktijkvoorbeelden.
GAIA: biodiversiteit meten samen met de keten <i>door Henk Kloen (CLM)</i>	Kennis & keten	De Gaia-meetlat van CLM/CML geeft een bedrijfsbreed overzicht van de agrarische biodiversiteit: variatie aan vee en gewas, bodemleven, natuur in en rond de percelen en op het erf. Met een eenvoudig internetformulier bepaalt u uw biodiversiteitsscore. Ketenpartijen zoals Suikerunie en Unilever denken er over om de meetlat te gebruiken als onderdeel van hun duurzaamheidsprogramma's. Inzet is om biodiversiteit meetbaar te maken, en vooruitgang zichtbaar te maken.
Goese Heggen: Natuurbeheer buiten de EHS <i>door Jeanet Rijk-Vermue (ANV Goes)</i>	Agrarisch natuurbeheer buiten SNL	In 2003 nam de ZLTO afdeling Goes het initiatief om Goese heggen aan te planten op akkerland. Omdat deze heggen buiten de EHS liggen is financiering van diverse partijen gezocht. De pilot van 8 km heg is in 2003 gestart met een looptijd van acht jaar. Monitoring laat zien dat na 8 jaar een rijke biodiversiteit is ontstaan. Daarnaast dragen de heggen bij aan de kwaliteit van het landschap en zijn ze onderdeel van een wandelnetwerk.
Samenwerking tussen boeren en vrijwilligers: nieuwe inzichten en methodes <i>door Aad van Paasen (Landschapsbeheer Nederland) en Jochem Sloothaak (Brabants Landschap)</i>	Weidevogels	De rol van vrijwillige weidevogelbeschermers richt zich traditioneel op goed kijken naar gedrag, zoeken van legsels en waar nodig beschermen. Tegenwoordig is die rol flink veranderd en spelen zij een cruciale rol bij het realiseren van het juiste beheer en de monitoring van de resultaten waarbij gebruik gemaakt wordt van GPS. Zo dragen ze bij aan last minute beheer in collectieve gebieden en realiseren ze in Brabant zogenaamde rustzones en braakpercelen buiten gebieden met collectief weidevogelbeheer. De motivatie van vrijwilligers wordt mede bepaald door resultaten van het uitgevoerde beheer. Andersom kunnen gemotiveerde vrijwilligers bijdragen aan goede resultaten. Hier ligt een wederzijds belang om het draagvlak op peil te houden.
TBOs en weidevogels: het succes van Eemland <i>door Jan Roodhart (Natuurmonumenten)</i>	TBO's en agrarisch natuurbeheer	Het weidevogelreservaat Eemland is al jaren een goed voorbeeld van succesvol weidevogelbeheer. Maar wat is nu de sleutel achter dit succes. Welke rol speelt de TBO hierin en welke rol de agrarische ondernemers? Deze presentatie gaat in op het samenspel tussen een natuurorganisatie en de landbouw.